

**Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет
Факультет філології та соціальних комунікацій
Кафедра української та зарубіжної літератури і
порівняльного літературознавства**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Приймальної комісії
Бердянського державного педагогічного
університету
27 березня 2020

ПРОГРАМА
вступного екзамену з української літератури

Освітній ступінь: доктор філософії

Спеціальність: 035 Філологія (Українська література)

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Зміст програми.....	5
3. Критерії оцінювання.....	10
4. Список рекомендованої літератури.....	11

1. Пояснювальна записка

Мета вступного випробування для вступу на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії: з'ясувати рівень теоретичних знань і практичних навичок вступників, яких вони набули під час навчання на освітньому ступені магістр та освітньо-кваліфікаційному рівні спеціаліст з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору абітурієнтів на навчання за освітньо-науковим ступенем доктора філософії вказаних спеціальностей у межах ліцензованого обсягу.

Форма фахового випробування –екзамен.

Форма вступного випробування –усний екзамен

Екзамен – це завдання, виконання яких дає можливість виявити рівень сформованості теоретичних знань, практичних умінь та компетенцій.

Час виконання – 60 хвилин (підготовка до відповіді 45 хвилин, відповідь – 15 хвилин)

Екзаменаційний білет складається з трьох питань відкритого типу.

Перелік дисциплін, що виносяться на фахове вступне випробування з української літератури:

- історія української літератури;
- теорія літератури;
- актуальні питання історії української літератури.

Вимоги до відповіді абітурієнта

Під час відповіді абітурієнт повинен показати:

- розуміння тенденцій розвитку літературного процесу, його зумовленість суспільно-політичними подіями та культурно-історичними явищами;
- знання художньої своєрідності творчості письменників, їх естетичних позицій, індивідуальних стилів та найважливіших творів;
- теоретичні знання щодо літературознавчого аналізу художньо вартісних творів поезії, прози, драматургії;
- орієнтацію в розмаїтті стильових тенденцій, зокрема визначення сутності рис таких літературних явищ, як традиційна, модерна, авангардистська лірика, постмодерна проза тощо;
- знання різних підходів до періодизації літературного процесу.

2. Зміст програми

Загальна характеристика перекладної літератури Київської Русі. Біблія як джерело сюжетів та образів у творчості українських письменників. Основні жанри перекладної літератури. Біблійні книги (Старий та Новий Завіт). Апокрифи, їх мотиви та художні особливості. Житійна (агіографічна література) література – “Четві-мінеї”, “Прологи”, “Патерики”. Ораторсько-проповідницька проза (Іоанн Златоуст). Збірники афоризмів (“Пчола”). Книги природничо-наукового змісту (“Фізіолог”, “Шестоднев”, “Християнська топографія” Козьми Індикоплава). Історичні хроніки Георгія Амартола та Іоанна Малали.

Твори повістєвого характеру (“Александрія”, “Варлаам та Йоасаф” та ін.)

Використання перекладної літератури українськими письменниками (Т.Шевченко, І.Франко, Леся Українка та ін.).

Формування літописного жанру в Київській Русі. Принципи зображення історичних подій у «Повісті временних літ». Стиль і мова літопису. Літописи як видатні історичні та літературні твори, що виникли на основі усних народних переказів та окремих записів з метою з’ясування історичного минулого руського народу та його місця у світовій історії. Світове значення давнього літопису східних слов’ян. “Повість временних літ” – підсумок розвитку руського літописання в XI ст. Ідейно-тематичний зміст літопису, його легендарно-оповідні жанри. Культурно-історичне значення “Повісті...” та її роль у подальшому розвитку літописного жанру.

“Слово о полку Ігоревім” як пам’ятка давньоруської духовної культури XII ст. Жанрові особливості. Основні засоби характеротворення. “Слово о полку Ігоревім” (1185) – найвеличніша пам’ятка літератури Київської русі. Історія відкриття та видання. Найважливіші етапи вивчення “Слова”. Історична основа твору. Літописні пам’ятки про похід Ігоря Святославича. Питання про автентичність “Слова”. Проблема авторства та жанру твору. Композиція твору. Образи. Патріотизм “Слова”. Художні особливості твору. Художні переклади та переспіви “Слова о полку Ігоревім”.

Художні особливості творчої спадщини Івана Вишенського. Проблематика “Послання до єпископів”. Іван Вишенський – провідна постать в українській полемічній літературі кінця XVI – початку XVII ст. Біографічні відомості про письменника. Характеристика світогляду Івана Вишенського. Обсяг літературної спадщини письменника, історія її публікацій та вивчення.

Твори Івана Вишенського, написані до Брестської унії (1596) (“Извѣщеніе краткое о латинской прелести”, “Писание до всіх обще, в Лядской земле живущих”). Гостра критика письменником українського панства та вищого духовництва.

Найважливіші послання Івана Вишенського, написані після Брестської унії. Критика суспільного життя, контрастне зображення життя представників різних станів (“Писание до князя Василя”, “Порада”, “Обличение диавола-миродержца”).

“Послання до єпископів” – найвизначніший твір Івана Вишенського. Полемічна гострота, гуманістична спрямованість твору. Сатиричне зображення аморальної поведінки верхівки духовенства, осуд зради Батьківщині, українському народові. Композиція, особливості стилю послання.

Іван Вишенський в оцінці літературознавців. Загальнослов'янське та світове значення творчості митця.

Художній світ і poetика української барокової поезії. Бурлескно-травестійні вірші мандрівних дяків: тематичні групи, особливості характеротворення, художні засоби. Виникнення та розвиток української поезії (кінець XVI ст.). Найвизначніші представники (Климентій Зиновійв, Лазар Баранович, Іван Величковський, Данило Братковський, Іван Некрашевич та ін.). Історичні вірші (“Висипався хміль із міха...”, “Про битву на Жовтих Водах”, “На жалісний погреб...Сагайдачного” Касіяна Саковича). Особливості жанрового виявлення, художня специфіка.

Мандровані дяки, їхня літературна й культурно-просвітницька діяльність. Різдвяні та великодні вірші, їх травестійно-бурлескний характер. Значення творчості мандрівних дяків для становлення силабо-тоніки та літературної мови на народній основі.

Українська історична проза та драматургія як явище літературного бароко. Новаторство тем, проблематика, художні особливості. Козацькі літописи. Визвольна війна українського народу під проводом Богдана Хмельницького в середині XVII ст. як центральна тема всіх українських літописів XVII ст.

Літопис Самовидця. Час написання твору та головне завдання літописця. Зміст літопису. Образ Богдана Хмельницького. Показ визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького. Мова і стиль літопису. Висока оцінка твору відомими істориками, філологами.

Григорій Граб'янка та його літопис “Действія прзельной ... брани Богдана Хмельницького...”. Джерела твору. Героїчна історія визвольної війни середини XVII ст. Оцінка автором подій визвольної війни. Образ Богдана Хмельницького. Характерні риси мови та стилю літопису.

Літопис Самійла Величка. Біографічні відомості про автора. Джерела літопису. Основний зміст і пафос твору. Образи гетьманів, кошових отаманів. Особливості побудови літопису. Мова та характерні риси стилю літопису Величка.

“Історія русів” – анонімний історіографічний твір кінця XVIII ст. Фольклорно-легендарна історична основа твору. Ідея політичної автономії України й антимонархічний, антикріпосницький, республіканський пафос “Історії русів”. Вплив “Історії русів” на розвиток української літератури першої половини XIX ст. Становлення та розвиток драматургії в давній українській літературі. Основні її жанри. Історична драма (“Милість Божа...” невідомого автора, “Володимир” Феофана Прокоповича). Злободенні проблеми тогочасного суспільно-драматичного життя у драматичних творах.

Інтермедії соціального та побутового характеру. Вертепна драма.

Значення давньоукраїнської драматургії для становлення і розвитку драматургії в новій українській літературі.

Григорій Сковорода як основоположник жанру байки в українській літературі. Ідейно-тематичні групи байок. Новаторство Г. Сковороди як поета. Жанрово-тематичне багатство поезії. Риси преромантизму в його творчості. Короткі біографічні відомості. Загальна характеристика суспільно-політичних та філософських поглядів Григорія Сковороди. Художня творчість письменника як своєрідний перехідний етап від давньої до нової літератури.

Вчення Сковороди про три світи. Теорія самопізнання (“Наркісс. Розглагол о том: узнай себе”). Ідея “сродної праці” як засобу досягнення людиною особистого щастя.

“Байки Харківські” як вираження суспільно-філософських та морально-етичних поглядів Григорія Сковороди: утвердження чесності, доброти (“Собака і Волк”, “Соловей, Жаворонок і Дрозд”, “Сова і Дрозд”, “Собака і Кобила”, “Конь і Косик”), працьовитості, скромності, природного розуму, дружби людей, осуд жадоби, багатства, чинів, високих титулів (“Голова і тулуб”, “Олениця і Кабан”, “Пчела і Шершень”).

Значення байкарської спадщини Сковороди для розвитку української байки XIX ст.

Поетична творчість Григорія Сковороди. Збірка “Сад божественних пісень” як зразок духовної лірики. Оспівування краси рідної природи та життя людини в гармонії з нею (“Весна люба, ах, прийшла!..”, “Ах поля, поля зелені...”), філософські роздуми про сенс людського життя, щастя, доброти, свободу, ненависть до тиранії (“De libertate”, “Песнь 9-я”, “Песнь 12-я”, “Песнь 20-я”). Філософське та соціальне наповнення твору “Всякому городу нрав і права” (“Песнь 10-я”). Значення творчості Григорія Сковороди для розвитку нової української літератури.

Жанрово-стильова та художня своєрідність «Енеїди» І.Котляревського. Новаторство драматургії І.Котляревського. Особливості композиції та характеротворення “Наталки Полтавки” та “Москаля-чарівника”. “Енеїда” – перший твір нової української літератури. Жанр твору. Сюжет “Енеїди”. Образи “Енеїди” в світлі проблем позитивного героя в сатирично-гумористичному творі. Різні точки зору на стильову домінанту поеми (явище бароко, класицизму, просвітительського реалізму). Поема як енциклопедія українських старожитностей та специфічна картина суспільних взаємовідносин в Україні кінця XVIII ст.

“Наталка Полтавка”. Новаторство драматурга. Соціально-побутовий характер конфлікту п’єси. Життєва основа драми. Полемічна спрямованість. Народність твору. Життєва переконливість дійових осіб, майстерність їх індивідуалізації. Художня досконалість твору. Історико-культурне значення драми.

“Москаль-чарівник”. Водевіль як жанр. Жанрово-композиційна структура твору. Морально-етична суть конфлікту. Протиставлення народної моралі пансько-чиновницькій етиці. Продовження традицій І.Котляревського в розвитку жанру.

Становлення нової української прози. Творчість Г.Квітки-Основ’яненка як явище просвітительського реалізму. Тематично-жанрові групи української прози Г. Квітки-Основ’яненка.

Характерні риси українського романтизму. Жанрове розмаїття романтичної творчості. “Школи” українського романтизму. Романтизм як нове ідейно-художнє світобачення. Ідейно-естетичні корені українського романтизму. Українська романтична поезія. Поетичне уславлення національно-визвольної боротьби українського народу епохи козаччини у творчості Л.Боровиковського (“Козак”, “Бандурист”, “Палій”), А.Метлинського (“Гетьман”), М.Маркевича (“Гетьманство”), Т.Шевченка (“Іван Підкова”, “Тарасова ніч”), М.Шашкевича (“О Наливайку”).

Загальна характеристика раннього періоду життя і творчості Т.Шевченка. Жанрове багатство, провідні мотиви і стильові особливості

(балади, соціально-побутові поеми, поема “Гайдамаки”, драма “Назар Стодоля”). Багатогранність творчої діяльності Тараса Шевченка (1814 - 1861). Ранній період життя і творчості (до 1843 р.). Життєве й літературно-мистецьке оточення. Становлення поета. Традиції попередньої української літератури й новаторство. Критика про перші видання творів Шевченка (“Кобзар”, 1840). Лірика раннього періоду, її мотиви, жанри, образи, органічний зв’язок з усною народною творчістю. Новаторство Шевченка в жанрі балади. Художня майстерність творів цього жанру. Шевченкові балади у фольклорному та світовому контексті.

Загальна характеристика творчості Т.Шевченка періоду “трьох літ”. Філософські мотиви. Біблія як джерело художнього світу поета. Поеми Т.Шевченка “Сон” і “Кавказ”: особливості композиції, жанрова неоднозначність, мовна тканина творів. Творче продовження традицій світової літератури й художнє новаторство поета. Творчість 1843 – 1847 років. Глибоке художнє розкриття суперечностей державної системи, викриття її антилюдяності. Лірика періоду “трьох літ”. Образ нового ліричного героя. Громадянське та філософське насаження творів “Три літа”, “Чигрине, Чигрине”, “Чого мені тяжко”, “Минають дні, минають ночі”, циклу “Давидові псалми”, “Заповіт”. Висока художня довершеність ліричних творів.

Сатиричні твори. Поема “Сон” як політична сатира на самодержавно-кріпосницьку систему. Ідейно-тематична основа твору. Характер художніх узагальнень у поемі. Особливості композиції, мовна тканина твору. Жанрова неоднозначність, ідейно-тематичне багатство твору “Кавказ”. Поєднання сатиричного викриття російського царизму з героїкою та елегійністю.

Сучасне потрактування змісту послання “І мертвим, і живим...”. Полемічний тон твору. Ідея любові до Батьківщини. Особливості композиції та стилю.

Твори на історичні теми. Зображення минулого у зв’язку з порушенням соціальних та національних проблем сучасності (“Холодний Яр”, “Єретик”). Майстерність поета в жанрі історично-побутової поеми (“Сліпий”). Символізм образів поеми-містерії “Великий льох”. Соціально-побутові поеми “Сова”, “Наймичка”, “Відьма”, їх ідейно-тематичне спрямування, образи, композиція, стиль.

Загальна характеристика творчості Т.Шевченка 1847–1857 рр. Особливості художнього вираження. Арешт і ув’язнення Т.Шевченка. Цикл поезій “В казематі”. Історія створення циклу, мотиви й образи поезій. Використання фольклорної образності.

Лірика періоду заслання, її мотиви. Твори про покликання поета (“А нумо знову віршувать”, “Неначе степом чумаки”, “Лічу в неволі дні і ночі”, “Ну що б, здавалося, слова”). Автобіографічні вірші, їх художня довершеність (“І виріс я на чужині”, “А.О. Козачковському”, “І золотої, й дорогої ” та ін.). Фольклорна основа особисто-інтимних поезій (“Ой стрічечка до стрічечки”, “У перетику ходила”, “На вгороді коло броду” та ін.), глибина розкриття в них жіночої долі, оспівування материнства. Новаторство в жанрах пейзажної лірики (“І небо невмите, і заспані хвилі”, “Сонце заходить, гори чорніють”). Легендарна основа сюжету вірша “У Бога за дверима лежала сокира”.

Історичні та соціально-побутові поеми Шевченка, їх ідейно-художня специфіка (“Княжна”, “Варнак”, “Марина”, “Іржавець” та ін.).

Загальна характеристика творчості Т.Шевченка останніх років життя (1857–1861 рр.). Тематично-жанрові різновиди; біблійні образи та мотиви. Відбиття нових вражень і спостережень, зумовлених поверненням із заслання, новим оточенням, поїздкою до України, життям у Петербурзі. Поема “Неофіти”. Характер художніх узагальнень у творі, функції антично-християнських алегорій. “Юродивий”. Історія написання твору. Злободенність соціальної проблеми незакінченої поеми. “Марія” – своєрідне Євангеліє від Тараса, її художня специфіка. Висока гуманістичність твору.

Лірика останніх років, її мотиви й образи. Цикл “Доля”, “Муза”, “Слава” – синтетичне самоусвідомлення поета як творця, утвердження позитивного змісту своєї життєвої долі та своєї поетичної творчості. Висока художня досконалість ліричних поезій інтимно-особистісного спрямування (“Ликері”, “Минули літа молодії”, “Якби з ким сісти, хліба з’їсти”). Неповторність художнього світу Шевченка-лірика.

“Народні оповідання” Марка Вовчка як якісно нове явище в українській прозі. Антикріпосницьке спрямування творів, їх реалістична основа, народність, своєрідність оповіді: творче використання досвіду Г.Квітки-Основ’яненка та новаторство письменниці в організації художнього матеріалу. Органічне засвоєння народнопоетичної образності. Фольклорна основа ліричної тональності. Поєднання реалістичних і романтичних принципів у родинно-побутових оповіданнях.

Актуальність соціальної проблематики творів другої книги “Народних оповідань”, їх художня досконалість.

Художній світ байок Л. Глібова. Новаторство автора в цьому жанрі. Оригінальне використання відомих сюжетів. Надання байкам яскравого українського колориту. Образ оповідача в байці. Реалізм і народність байок 40-60-х років. Викриття кріпосництва в його найхарактерніших соціальних виявах (“Вовк і Кіт”, “Вовк та Ягня”, “Щука”, “Мірошник”). Сатиричність образів, конкретність реалістичних деталей, гострота ідейних висновків.

Художньо-тематичне спрямування байок пореформеного періоду (“Ведмідь-пасічник”, “Громада”, “Мишача рада”, “Хмара”). Загально-людський характер цих байок, звучання в них “вічних” морально-етичних оцінок.

Роман А. Свидницького “Люборацькі” як перший зразок реалістичного соціального роману в українській прозі. Проблематика твору, система образів. Роман “Люборацькі” як перший зразок реалістичного соціального-психологічного роману в українській прозі. Традиції та новаторство письменника в цьому жанрі. Проблематика твору. Система образів, прийоми їх типізації та індивідуалізації. Органічне поєднання розкриття долі членів родини Люборацьких з художнім дослідженням характерних суспільних процесів на Поділлі в першій половині ХІХ ст. Широке відображення побуту різних суспільних груп. Психологізм твору. Роман А.Свидницького в літературному контексті.

Жанрові особливості роману П.Куліша “Чорна рада”. Утвердження загальнолюдських цінностей. Місце твору в літературному процесі. Історія публікації роману. Використання козацьких літописів ХУІІ століття та фольклорних джерел у зображенні історичних подій 1663 року. Прагнення художньо дослідити корені історичних подій, проведення ідеї миру серед українського народу. Романтичне зображення запорожця Кирила Тура як яскравого

представника козацьких князів і зображення мас як сліпої сили. Особливості композиції роману, його мова і стиль.

Традиції та новаторство прози І.Нечуя-Левицького. Літературні традиції та новаторство письменника. Об'єктивна манера художнього зображення, повільність, неквапливість розповіді, схильність до широкої обсервації й докладного змалювання побуту, постійне звертання до скарбів фольклору й живої мови селянства. Тематична й жанрова розмаїтість прози: твори з життя селянства (“Микола Джеря”), широка й багатобарвна панорама пореформеного життя в циклі “Баба Параска та Баба Палажка” і повісті “Кайдашева сім'я”, показ пролетаризації села, зображення життя робітників-заробітчанин (“Бурлачка”), твори з життя інтелігенції (“Хмари”, “Над Чорним морем”, “Дивовижний похорон”).

Проблематика, жанрова своєрідність композиційно-сюжетно структура, система образів роману Панаса Мирного “Хіба ревуть воли, як ясла повні”. Історія створення роману, співавторство І.Білика. Розширення соціальних горизонтів твору, поглиблення художнього дослідження соціальних процесів і психологічної вмотивованості поведінки персонажів. Мова і стиль твору, його новаторство. Роман у літературному контексті епохи.

Ідейно-художня своєрідність прози Б.Грінченка (“Під тихими вербами”, “Серед темної ночі”, “Украла”, “Дзвоник”, “Кавуни”, “Олеся”). Пошуки письменника в прозових жанрах. Тематика і художні особливості малої прози письменника. Соціальні повісті “Серед темної ночі” і “Під тихими вербами”, їх ідейно-тематичний і композиційний зв'язок. Зображення диференціації селянства, правдивих картин зубожіння села. Реалістичний показ цілковитої поразки мрії і порад Зінька Сіваша.

Особливості поезії І.Франка (збірки “Зів'яле листя”, “З вершин і низин”). Жанрові різновиди, проблематика, образи. Збірка “З вершин і низин” (1887, 1893). Новаторство в композиції збірки. Тематичний, жанровий та емоціональний діапазон поезії. Громадська мужність і принциповість. Проблематика, мотиви, ідеї, образи збірки (“Гімн”, цикл “Веснянки” та ін.). Збірка “Зів'яле листя” (1896). Причини її появи, авторська передмова, автобіографізм і художній домисел. Композиція і жанрова різноманітність (вірші-роздуми, романси, пісні, балади). Ліричний герой збірки, її основні мотиви. Глибокий психологізм і ліризм у висловленні почуттів (“За що, красавице, я так тебе люблю”, “Так, ти моя правдива любов” та ін.). Використання поезики народної пісні (“Ой ти, дівчино, з горіха зерна”, “Червона калино, чого в лузі гнешся” та ін.).

Актуальність проблематики філософських поем І.Франка (“Похорон”, “Смерть Каїна”, “Мойсей”, “Іван Вишенський”). Піднесення проблеми сенсу людського буття в поемі “Іван Вишенський”. Психологічний розвиток сюжету. Внутрішній характер конфлікту. Актуальність і філософська глибина провідних ідей твору. Форма драматичного монологу. Прийом пейзажному паралелізму. Білий вірш. Історичні факти і художній вимисел у поемі, її зв'язок з Франковими дослідженнями життя і діяльності Івана Вишенського.

Своєрідність трактування інтелігенції в прозі І.Франка (“Перехресні стежки”, “Основи суспільності”). Твори життя інтелігенції (“Перехресні стежки”). Позитивні образи інтелігенції, метою життя яких є служіння народові. Викриття польської шляхти, що претендувала на роль поводитирів українського народу (“Основи суспільності”).

Майстерність І.Карпенка-Карого – автора соціальних комедій. Соціально-побутова драма “Бурлака”. Гострота конфлікту. Реалістичне відображення розкладу сільської громади в пореформенному селі. Гострота конфлікту в драмі “Наймичка”. Тема долі жінки-покритки, сиріт і наймитів. Шевченківські традиції у зображенні жіночої долі. Морально-етичні проблеми, психологічні конфлікти п’єси “Хазяїн”. Комічність сюжетних ситуацій, їх соціальна спрямованість п’єси “Сто тисяч”. Патріотичне звучання п’єси “Сава Чалий”.

Ідейно-тематичне багатство новелістики М.Коцюбинського. Новаторство Коцюбинського в зображенні життя національних меншин України (“Для загального добра”, “Пе-коптьор”, “На камені”). Тема психологічної роздвоєності митця в етюді “Цвіт яблуні”. Тема революції 1905 року (“Сміх”, “Він іде”, “Подарунок на іменини”, “Intermezzo”, “Коні не винні”).

Поєднання реалізму та імпресіонізму в повістях “Fata Morgana”, “Тіні забутих предків”. Повість “ Fata Morgana” – твір новаторського трактування традиційної теми села. Творчий підхід у використанні фольклору. Міфології у повісті “Тіні забутих предків”.

Провідні мотиви та стильові особливості лірики Л.Українки. Утвердження ролі художнього слова як зброї у визвольній боротьбі народу (“Слово, чому ти не твердая криця”, “Де поділися ви, голосні слова”, “Поет під час облоги”). Заклик до визвольної боротьби (“Contraspempero”, “Досвітні огні”, “Товаршці на спомин”, “Пісні про волю”). Ідейно-тематичний, зоровий, музичний принципи композиції ліричних циклів (“Подорож до моря”, “Сім струн”, “Кримські спогади”, “Весна в Єгипті”, “З подорожньої книжки”)

Жанрово-тематичне багатство, філософська, національна і морально-етична проблематика драматургії Лесі Українки (“Лісова пісня”, “Бояриня”, “Оргія”, “Одержима”, “Камінний господар”). Утвердження духовно багатого творчого життя людини в драмі-феєрії “Лісова пісня”. Жанрові особливості, тип конфлікту драми, фольклорні джерела та образна система. Філософська ідея вірності високим ідеалам.

Трагізм селянської долі в новелах В.Стефаника. Основні засоби психологічного зображення героя. Селянський світ у зображенні Стефаника. Оригінальний спосіб відтворення духовного світу селянина-трудолюбця; сила проникнення в таємниці людської душі, вражаюча правда психологічного аналізу; багатство жанрово-викладових форм; монументальність мислення в мініатюрі. Тема еміграції в новелі “Камінний хрест”. Конкретно-історична канва зображуваного. Символічність образ камінного хреста. Картини зубожіння і пролетаризації селян у новелах “Засідання”, “З міста йдучи”, “Май” та ін. Вражаюча картина селянського горя і трагічної батьківської любові в новелах “Катруся”, “Новина”. Новели про події Першої світової війни та її наслідки в селянстві (“Діточа пригода”, “Пістунка”, “Мати” та ін.). Особливості стилю новеліста.

Провідні мотиви, образний світ, жанрове розмаїття поезії В.Самійленка, О.Олеся. Мотиви лірики В. Самійленка: важка доля трудящої людини (“Грішниця”); оспівування краси рідної природи та української мови (“Вечірня пісня”, “Весна”, “Найдорожча перлина”, “Українська мова”); поезії на честь видатних діячів української культури (“На роковини смерті Шевченка”, “Вінок

Тарасові Шевченку в день 26-го лютого”, “На смерть Лесі Українки”, “Пам’яті Л.Глібова”); гумористичні і сатиричні твори, їх тематичне багатство (“Ельдорадо”, “Пісня про віщого Василя”, “На печі”, “Патріота Іван” та ін.). Мотиви поезії О.Олеся: громадянські мотиви і ліриці 1905-1907 років; журба і радість як два стану людських переживань, почуттів, настроїв; поетизація національно-визвольного руху 1917-1920 років; художній світ інтимно-пейзажної лірики. Відбиття поезії О.Олеся художніх пошуків неоромантиків і символістів.

Проблематика повістей О.Кобилянської (“Земля”, “У неділю рано зілля копала”). Психологічна характеристика героїв. Проблематика повісті “Земля”. Тема трагічного становища селянства, обездоленого і залежного від влади землі. Відповідність авторської концепції, вираженої в образній формі, історичній правді, історичній тенденції свого часу. Філософський зміст твору “В неділю рано зілля копала”. Модифікація фольклорних образів. Оригінальне психологічне трактування драматичного конфлікту народної пісні. Глибока психологізація вчинків героїв повісті; поетизація краси почуттів, піднесених до рівня високої трагедії.

Ідейно-тематичне спрямування та жанрові особливості прози В.Винниченка (“Сонячна машина”, “Слово за тобою, Сталіне”, “Поклади золота”, “Федько-халамидник”, “Кумедія з Костем”). Романи, їх проблематика, ідейно-тематичне спрямування. Своєрідність композиційної структури. Характер художнього узагальнення дійсності. Особливості мови. Образи дітей в оповіданнях “Кумедія з Костем”, “Федько-халамидник”.

Філософська та морально-естетична проблематична драматургії В.Винниченка. Порушення соціальних і моральних проблем, своєрідність їх втілення у п’єсах “Брехня”, “Чорна Пантера і Білий Ведмідь”, “Пригвожені”. Драма “Між двох сил”.

Культурне відродження України 10-30-х років ХХ століття. Український літературний процес цього періоду (письменницькі спілки й об’єднання, літературна дискусія 25-28-х років, основні напрями поезії, прози, драматургії). Сталінські репресії щодо інтелігенції та їх трагічні наслідки для української культури. Перший етап ренесансу в українській літературі ХХ ст. Культурно-мистецьке життя в Україні. Розвиток журналістики літературно-критичної і теоретичної думки. Естетичні програми письменницьких організацій, спілок, угруповань, літературна дискусія про шляхи розвитку української літератури. Участь у дискусії М.Зерова, М.Хвильового. Роль письменницьких спілок “Вапліте”, “Ланка” у виведенні української літератури з рамок провінціальності та “хуторянства”. Сильові напрями розвитку поезії, збагачення форм, жанрів. Українська поезія в контексті світової. Жанрово-стильові шукання в прозі. Тенденції розвитку театру і драматургії. Жанрове новаторство драматургії. Роль Леся Курбаса у створенні національного театру європейського рівня.

Рання лірика Павла Тичини – новаторське явище в українській поезії (зб. “Сонячні кларнети”, “Замість сонетів і октав”, “Плуг”, “Вітер з України”). Особливості поезики митця. Трагізм творчої долі Тичини в епоху тоталітаризму. Проблематика ранньої лірики: індивідум і природа, реальна дійсність (імперіалістична війна, національно-визвольний рух), мистецтво і життя (“Дух народів горить”, “Розкол поетів”), ідеал гармонії всесвіту, протест проти антигуманізму воєн (“Скорбна мати”), романтичний ідеал національного

визволення та свободи (“Золотий гомін”). Новаторство поетики збірки “Сонячні кларнети”. Риси символізму і імпресіонізму. Синтез традицій і новаторства. Проблеми визвольних змагань народу у поезіях збірок “Плуг”, “Замість сонетів і октав”. Суперечливість розвитку творчості поета в період сталінщини. Піднесення творчості Тичини у воєнні роки (“Похорон друга”, “Я утверждаюсь”).

Творче кредо, художній доробок і трагічна доля поетів-неокласиків. Провідні мотиви і стильові особливості поезії М.Зерова (зб. “Камена”). Перекладацька та літературна спадщина митця. Естетичні засади Київської групи неокласиків – орієнтація на найвищі здобутки світової та національної класики, схиляння перед красою, раціоналізм мислення, класичні форми вірша тощо. М.Зеров – лідер неокласицизму 20-х років. Провідні мотиви та жанрово-стильове багатство віршів зб. “Камена”. Історичні, міфологічні, античні образи і алюзії у поезії. Майстерність жанру сонета. Перекладацька, літературознавча, наукова спадщина митця.

Традиції неокласицизму та новаторство в ранній ліриці М.Рильського (зб. “На білих островах”, “Під осінніми зорями”, “Синя далечінь” та ін.), провідні мотиви пейзажної, інтимної, філософської лірики митця. Рання творчість Рильського в контексті української поезії перших десятиріч ХХ століття. Художній світ лірики поета 20-х років. Особливості поетики. Вплив неокласичної естетики. Художня довершеність пейзажно-психологічної лірики. Філософська глибина ліричних медитацій поета. Світ культури в поезії М.Рильського. Звеличення рідної мови в духовному житті народу. Античне оспівування кохання. Перекладацька і наукова спадщина.

Самобутність поетичного світобачення Є.Плужника. Провідні мотиви зб. “Дні”, “Рання осінь”, “Рівновага”. Гуманістичний пафос лірики Є. Плужника. Драматична доля митця в тоталітарному суспільстві. Мотиви, образний світ, ритмічне розмаїття поезій збірок “Дні”, “Рання осінь”, “Рівновага”. Гуманістичний пафос віршів, біль за марно загубленим людським життям. Трагічні роздуми по смерті в поезії Плужника (мотив насильницької смерті, передчуття власної смерті, незахищеності існування людини). Біблійні мотиви в поезії. Оригінальність поетичного світобачення, поєднання романтизму та імпресіонізму.

Празька поетична школа в українській літературі ХХ століття. Ідея українського державотворення в житті і творчості О.Ольжича, Є.Маланюка, О.Теліги. Празька поетична школа як мистецьке явище в українському літературному процесі (О. Ольжич, Є. Маланюк, О. Теліга, О. Лятуринська, Ю. Дараган, О. Стефанович та ін.). Дискусії в літературознавстві навколо проблеми визначення естетичного феномену школи.

Творчий внесок М.Куліша у створення репертуару українського театру Л.Курбаса “Березіль”. Художнє відображення драматичних сторінок українського села 20-х років у п’єсі “97”. Національна проблематика комедії “Мина Мазайло”. Новаторство митця в українській новітній драматургії. Творча співдружність з “Березолем”. Драматична трилогія про шляхи українського селянства в післяжовтневі роки: “97”, “Комуна в степах”, “Прощай, село”. Порушення в комедії “Мина Мазайло” проблем національної свідомості. Трагічна доля Куліша і його п’єс.

В.Підмогильний – майстер психологічного реалізму в українській прозі 20-х років. Жанрово-стильові особливості, проблемно-тематичне коло

новелістики (“Син”, “Собака”, “Проблема хліба”, “Історія пані Ївги”) та роману “Місто”. Місце В.Підмогильного у прозі 20-30-х років ХХ століття. Художнє осмислення ролі біологічного начала у поведінці людини. Викриття антигуманізму радянської системи у ставленні до демократичної інтелігенції. Художнє втілення провідних західноєвропейських філософських ідей у романі “Місто”. Актуальність екзистенційної та морально-етичної проблематики. Новаторство В.Підмогильного у розвитку психологічного реалізму української прози.

Драма життя М.Хвильового. Проблематика та стильові особливості новелістики (“Мати”, “Я (Романтика)”, “Кіт у чоботях”, “Синій листопад” та ін.). М.Хвильовий – “основоположник справжньої нової української прози” (О.Білецький). Активна участь у літературній дискусії 25-28-х років. Відстоювання ідеї відродження національного мистецтва. Революційна романтика новел. Образ “загірної комуни” як втілення утопічної мрії автора у несумісне поєднання ідей соціалістичної революції та ідей національного відродження. Проблема “зайвих людей” - ідеологічне прозріння митця та його естетичне втілення (“Синій листопад”, “Заулок”, “Сентиментальна історія”, “Санаторійна зона”). Стильові особливості новелістики М.Хвильового: синтез імпресіонізму, неоромантизму, експресіонізму. Сатиричний пафос повісті “Іван Іванович”. Проблематика полемічного роману “Вальдшнепи”.

Проза Б. Антоненка-Давидовича – художній документ епохи, пристрасний протест проти тоталітаризму (“Сибірські новели”, повість “Смерть”). Страдницька доля письменника у тоталітарну добу. Художня майстерність у використанні засобів психологічного реалізму у циклі “Сибірські новели” (“Хто такий Ісус Христос”, “Протеже дяді Васі”, “Чистка” та ін.). Жанрово-композиційні особливості повісті “Смерть”.

Григорій Косинка – продовжувач традицій письменників-класиків у створенні жанру психологічної новели. Особливості лірико-імпресіоністичної новелістики митця (“За земельку”, “На буряки”, “Десять”, “Темна ніч”, “У хаті Штурми”, “Мати”, “Політика”, “Змовини”). Григорій Косинка – продовжувач традицій В.Стефаніка, М.Коцюбинського у створенні жанру психологічної новели. Лірико-імпресіоністична поетика ранньої новелістики. Фрагментарність світобачення, імпресіоністичні риси ранньої новелістики митця. Трагічний світ протистояння “своїх” і “чужих” у новелах “Десять”, “Темна ніч”. Художня майстерність психологізму у розкритті селянської психології (“Політика”, “Змовини”). Стильова еволюція новелістики Г.Косинки: рух від імпресіонізму до психологічного реалізму.

Художнє відображення трагічного протистояння в українському суспільстві періоду громадянської війни в романах Ю.Яновського “Чотири шаблі”, “Вершники”. Неоромантична поетика творів. Жанрово-композиційні особливості творів. Романтичне світобачення митця в осмисленні неоднозначних сторінок української історії. Роль фольклорної поетики та романтичної задуми романів. Філософська концепція української історії в романі “Чотири шаблі”. Поетика творення образів українського степу та українського війська. Романтичний культ сильної особистості. Майстерність засобів характеротворення. Проблема “втраченого покоління” в романі. Романтичні риси художнього часопростору твору, його стильові особливості. Роман “Вершники” як друга

редакція “Чотирьох шабель”. Тенденційність у зображенні трагедії громадянської війни. Загальнолюдські цінності в романі “Вершники”. Проблема оцінки творів в українському літературознавстві.

Жанрово-тематичне багатство сатиричної спадщини Остапа Вишні. Новаторство письменника у створенні жанру усмішки. Ідейно-художня своєрідність “сільських”, “закордонних”, “мисливських” та інших усмішок. Автобіографічні, сільські, закордонні та інші тематичні групи усмішок митця. Художня майстерність Остапа Вишні у використанні засобів комічного зображення (“Мисливські усмішки”). Ідейно-художня своєрідність усмішок: симфонічний образ природи, образи мисливців-невдах, ліричність пейзажів, засоби умовності. Ситуаційні і словесні засоби гумору, стильові особливості мови. Гумористичне розкриття теми радянської людини за кордоном у “закордонних” усмішках. Тема старого і нового на селі у “сільських” усмішках. Остап Вишня в своїй автобіографії. Новаторство митця у створенні жанру усмішки.

Роман Уласа Самчука “Марія” – хроніка життя простої селянки і руйнування українського роду як основи етносу. Біблійні мотиви в романі. Жанрово-композиційні особливості роману. Морально-філософська та етична проблематика твору. Утвердження невмирущості духовних цінностей народу. Роль біблійних мотивів та образів у висвітленні ідейного задуму твору. Народознавство та засади етнопедagogіки у романі. Зображення примусової колективізації та штучного голодомору як прояву апокаліптичного лиха у тоталітарному суспільстві. Втілення в образі Марії високих моральних рис українського народу. Марія як символічний образ України ХХ століття. Глибокий психологізм у змалюванні героїв, високий рівень художньої майстерності в романі.

Олександр Довженко – письменник і кінорежисер. Новаторство митця у створенні жанру кіноповісті. Актуальність національної та морально-філософської проблематики у кіноповістях “Україна в огні”, “Зачарована Десна” та у “Щоденнику”. Кіномистецька спадщина О.Довженка, її світове визнання (“Земля”, “Звенигора”, “Арсенал” та ін.), новаторство митця у створенні жанру кіноповісті. “Україна в огні” – чесна і неприхована правда про гіркі уроки Другої світової війни.

Трагічні обставини життя і творчості О.Довженка у повоєнний період. Гострота й актуальність проблематики “Щоденника”. Філософські проблеми життя і смерті, вічного і минушого у кіноповісті “Зачарована Десна”, їх втілення в метафоричних образах.

Викриття тоталітарного режиму, показ духовної незламності людини в романах І.Багряного “Сад Гетсиманський”, “Тигролови”. Біблійні мотиви, неоромантична поетика творів. Ступінь автобіографізму та художнього вимислу в романах. Синтез художнього та документально-публіцистичного начал у “Саді Гетсиманському”. Рецепція біблійних мотивів (“страждання”, “зрада”) і образів (Сад Гетсиманський, Ісус Христос, Юда, Голгофа, Мати Божа, чаша гірка та ін.). Глибокий психологізм як визначальна художня особливість роману. Риси реалістичного та романтичного стилю у творі.

Українське шістдесятництво: його суспільно-естетична природа, витоки і наслідки. Національна ідея та її художнє втілення у поезії В.Симоненка. Гуманістичні засади лірики. Жанрово-тематичне розмаїття сатиричної спадщини митця. Демократизація суспільного життя у добу “хрущовської

відлиги” – світоглядне підґрунтя шістдесятницького руху. Основні риси другого етапу ренесансу в українській літературі 60-х років ХХ століття. Дискусії навколо поняття “шістдесятництво” в літературознавстві. Світоглядні ідеї шістдесятників, неонародницькі тенденції в їх творчості. Активізація національно-патріотичних та гуманістичних ідей. Світоглядна роздвоєність офіційного шістдесятництва. Естетичні наслідки шістдесятницького руху в українській літературі. Український літературний процес у роки “застою”. Репресії щодо інтелігенції, їх причини та згубні наслідки для української літератури. Роль УГС у розгортанні дисидентського руху.

Філософська, національна і морально-етична проблематика романів О.Гончара “Людина і зброя”, “Собор”, “Твоя зоря”. Художня майстерність О.Гончара у створенні жанру проблемно-філософського роману. Планетарність мислення як визначальна риса світосприйняття митця. Гострота й актуальність проблематики романів : історична пам’ять і національна свідомість; духовність сучасного українця; нищення українського села; охорона навколишнього довкілля; шляхи розвитку людської цивілізації; загроза атомної війни, тероризму; сенс людського буття тощо. Несправедлива критика і замовчування роману “Собор” за національну проблематику. Викриття національного нігілізму, батьківідступництва, морального убозтва в романі “Собор”. Образ гармонійної особистості як естетичний ідеал автора. Неоромантична поетика творення образу Собору, його символіка.

Проблематика та художня майстерність історичної романістики П.Загребельного, Р.Іваничука. Показ нерозривності історичних епох. Утвердження духовного багатства народу-творця у циклі романів про Київську Русь (“Диво”, “Первоміст”, “Євпраксія”, “Смерть у Києві”). Новаторський підхід письменника у трактуванні історичного минулого українського народу, осмислення його під кутом зору соціальних, національних та загальнолюдських критеріїв. Принцип часової розімкненості, проектування минулого на сучасне. Синтез історичної достовірності і художнього вимислу у психологічному розкритті історичних постатей (Ярослава Мудрого, Євпраксії та ін.

Творчий внесок Р.Іваничука в розвиток історичної романістики. Проблема національної самосвідомості українців у романі “Мальви”.

Тематична багатоплановість та художня довершеність поезії Ліни Костенко (збірки “Сад нетанучих скульптур”, “Неповторність”, “Над берегами вічної ріки”, “Вибране”, “Інкустації”). Художнє осмислення драматичних сторінок української історії у романі “Маруся Чурай”. Мужня життєва позиція Л.Костенко у “застійну” добу: відсутність конформізму, “внутрішнього цензора”, будь-якої заідеологізованості. Творчість поетеси – боріння людського духу, протистояння кон’юктурним віянням, утвердження морального максималізму і стоїцизму. Провідні мотиви поетичних збірок “Над берегами вічної ріки”, “Неповторність”, “Сад нетанучих скульптур”, “Вибране”, “Інкустації”. Тема “митець і народ” у ліриці Л.Костенко (“Доля!”, “Є вірші-квіти”, “Циганська муза”, “Шукайте цензора в собі” та ін.). Роман “Маруся Чурай” – енциклопедія духовного життя України ХУП століття. Історична основа та фольклорні джерела твору. Жанрово-композиційні особливості. Утвердження безсмертя українського народу та його пісні. Морально-етична проблематика твору.

Морально-етична проблематика та стильові особливості новелістики Григора Тютюнника. Творчий внесок Гр.Тютюнника в розвиток української психологічної новели. Жанрові особливості новелістики митця. Несправедлива критика і замовчування творів Гр. Тютюнника за “асоціальність”, відсутність “актуальних проблем і героїв” у “застійний період”. Проблема духовного зубожіння людей у новелах “Вуточка”, “Поминали Маркіяна”, “На згарищі”. Маргінальна проблематика та її художнє освоєння (“Оддавали Катрю”, “Син приїхав”). Поетизація кохання як найвищого злету людських почуттів (“Зав’язь”, “Три зозулі з поклоном”).

Лірико-химерний напрям в українській прозі 70-80-х років ХХ століття. Стильові особливості жанру “химерний роман”. Дилогія В.Земляка “Лебедина згря”, “Зелені млини” як феномен химерної прози. Міфопоетика роману В.Шевчука “Дім на горі”. Естетичні та суспільні умови розвитку української “химерної” прози, основні її риси: використання фольклорних джерел, засобів міфопоетики, умовності, різноманітних засобів гумору. Жанрово-композиційні особливості дилогії В.Земляка. Необарокові риси у творі: химерність, загадковість українського національного характеру; гротеск, бурлескне зображення героїв, жартівливий тон оповіді, ідейно-сміслові навантаження імен та ін.

Своєрідність модерної поезики раннього І.Драча (збірки “Соняшник”, “Протуберанці серця”, “Балади буднів”). Новаторське продовження фольклорної та літературної традицій у жанрі балади. Оригінальність поезики раннього І.Драча (на матеріалі збірок “Соняшник”, “Протуберанці серця”, “Балада буднів”). Творче кредо поета: націленість на новизну, експериментування, закоріненість у фольклорну стихію (“Балада про Соняшник”, “Новорічна балада”, “Балада роду”, “Лист до калини...”, “Балада про пера”). Романтична поетизація звичайних речей, піднесення буденності життя до космічних височин (“Балада золотої Цибулі”, “Балада про відро”, “Балада про випрані штани”, “Балада про ступу” та ін.).

Мужня, нескорена муза Василя Стуса в драматичному контексті духовного життя в Україні 70-80-х років (збірки “Зимові дерева”, “Свіча в свічаді”, “Веселий цвинтар”, “Палімпсести”, “Дорога болю”). Трагічна доля поета в добу тоталітаризму. Огляд поетичних збірок (“Птах душі”, “Зимові дерева”, “Веселий цвинтар”, “Палімпсести”, “Дорога болю”). Внутрішня суперечливість образу України - “рідної чужини”, його фольклорні та літературні джерела (“На колимськiм морозі калина”, “Сосна із ночі впливла, як щогла”, “За літописом Самовидця”, “Яка нестерпна рідна чужина”, “Торить сосна” та ін.). Естетична та експресивна функція біблійних образів у ліриці В.Стуса (“Господи. Гніву пречистого”, “Немає Господа на цій землі”, “Гойдається вечора зламана віть”, “Як тихо на землі”, “О Боже, тиші дай” та ін.). Екзистенційна ідея “трагічного стоїцизму” в поезії В.Стуса.

Проблемно-тематичне коло і художні особливості сучасної української прози (В.Шевчук, В.Дрозд, Є.Гуцало та ін.). Лірико-химерний напрям у прозі В.Шевчука. тяжіння до умовно-асоціативних форм відображення дійсності, художньої трансформації міфопоетики, фольклору, демонології, схильність до притчевості. Жанрово-композиційні особливості роману-балади В.Шевчука “Дім на горі”. Конкретно-реалістичний напрям у творчості В.Шевчука. мотиви екзистенціалізму у прозі на сучасну тематику: самотність особистості. Трагізм її

існування в абсурдному суспільстві, відчуження від світу, моральний вибір та ін. («Юнаки з огненної печі», «Місяцева зозулька з ластів'ячого гнізда», «Дзигар одвічний» та ін.).

Жанрово-тематичне багатство прози Євгена Гуцало. Художнє відображення особливостей учительської професії у дилогії «Сільські вчителі», «Шкільний хліб». Загальнолюдське й індивідуально-національне в осмисленні гострих проблем повоєнного села («Родинне вогнище»). Сильові особливості прози Є.Гуцало.

Концепція двох полюсів української літератури – елітарності й масовізму. Жанрове розмаїття «масової літератури» (детективи, трілери, мелодрами, кримінальні романи тощо). Поняття «бестселер». Специфічні умови його розвитку в українській літературі порубіжжя. Авантюрно-психологічні романи бестселери **Василя Шкляра** («Ключ», «Елементал», «Кров кажана»). Розвиток детективного українського жанру, його репрезентанти (А.Кокотюха, Л.Кононович). Екзистенційні проблеми крізь призму детективного жанру (романи Євгенії Кононенко «Імітація», «Зрада»).

Проблематика, жанрові різновиди прози **Марії Матіос** («Щоденник страченої», «Бульварний роман»). Художнє осмислення драматичних сторінок української історії в романі Марії Матіос «Солодка Даруся». Епічно-драматична організація тексту. Філософський і психологічний художній аналіз руйнації підвалин буття української нації. Трагедія Дарусі – трагедія України. Становлення жанру політичної сатири в українській прозі к. ХХ – п. ХХІ ст. (Ю.Рогоза, М.Матіос). Роман Марії Матіос «Містер і місіс Ю-Ко в країні укрів»: роль фантастичного сюжету, майстерність засобів комічного зображення, глибокий підтекст, блискуча публіцистичність.

Інтелектуальна проза Степана Процюка. Складний світ українського інтелігентства, мотив втраченої особистості («Шибениця для ніжності», «Інфекція», «Серафими й мізантропи»). Відображення глибинних психологічних зрушень, комплексів, надривів, складного внутрішнього світу українського інтелігента на межі тисячоліть («Репортаж із царства нелюбові»).

Становлення міленіумного письменницького покоління на поч. ХХІ ст. Найновіша підлітково-дитяча альтернатива: С.Жадан, Л.Дереш, І.Карпа, Т.Малярчук. Проза Любка Дереша на перетині філософського, містичного, психоаналітичного дискурсів («Культ», «Поклоніння ящірці», «Архе»). Проза С.Жадана: риси постмодерністської поетики та масової літератури («Депеш Мод», «Гімн демократичної молоді» та ін.).

3. Критерії оцінювання

Форма вступного випробування – усний екзамен

Екзаменаційний білет складається з трьох питань відкритого типу.

Оцінювання знань вступників до аспірантури за результатами вступного іспиту з української літератури здійснюється членами комісії на основі отриманих відповідей на питання білетів. Оцінювання відбувається за 100-бальною шкалою. Відповіді вступників оцінюються окремо за кожним питанням усіма членами комісії. Потім визначається середня оцінка за результатами усіх питань. При виникненні дискусій, спорів щодо оцінки вирішальне слово має голова екзаменаційної комісії.

Рівень	Бали	Загальні критерії оцінки
Низький	0 – 49 бали	вступник розкриває питання на 0...25 %: абітурієнт не зміг викласти матеріал програми; не оперував більшістю робочих визначень; не виявив достатнього розуміння літературного процесу в Україні; майже не орієнтувався в сучасній літературі з проблем українського літературознавства.
Середній	50–64 бали	вступник розкриває питання на 26...50 %: абітурієнт частково виклав матеріал програми; на середньому рівні оперував більшістю робочих визначень; продемонстрував задовільне розуміння літературного процесу в Україні.
Достатній	65 – 89 бали	вступник розкриває питання на 51...75 %: абітурієнт виклав більшу частину програмового матеріалу; оперував більшістю робочих визначень; продемонстрував достатнє уміння аналітичного огляду літературно-критичних статей та досліджень щодо творчості письменників та літературного процесу взагалі; виявляти основні проблеми у творі, що вивчається.
Високий	90 – 100 балів	вступник розкрив питання на 76...100 %: абітурієнт показав уміння аналітичного огляду літературно-критичних статей та досліджень щодо творчості письменників та літературного процесу взагалі; виявляти основні проблеми у творі, що вивчається; з'ясовувати взаємозв'язок між подіями певної епохи, світоглядом і творчістю письменника; виявляти найхарактерніші ознаки творчих методів та напрямів; зіставляти різні погляди в ході полеміки, виявляти здатність доводити свої твердження, власну думку; користуватися довідковими джерелами, зокрема, літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів.

Остаточна конкурсна оцінка (КО) за 100-бальною шкалою (від 1 до 5) формується за формулою:

$$КО = (O1 + O2 + \dots + On) / n,$$

де **O1, O2, On** – бали за відповідь на одне питання; **n** – кількість питань.

4. Список рекомендованої літератури

1. Білоус П.В. Історія української літератури XI – XVIII ст. : навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2009. 424 с.
2. Возняк М. Історія української літератури : у 2 кн. Львів : Світ, 1994. Кн. 2. 555 с.
3. Возняк М. Історія української літератури : у 2 кн. Львів : Світ, 1992. – Кн. 1. 696 с.
4. Гроно нездоланих співців. Літературні портрети укр. письменників XX ст. / Упор. В. Кузьменко. Київ: Укр. письм., 1997. С.266–283.
5. Єфремов С. Історія українського письменств. – Київ : Femina, 1995. 685 с.
6. Зборовська Н. Код української літератури. Проект психоісторії новітньої української літератури. Київ: Академвидав, 2006. 500 с.
7. Ісіченко Ігор, архієпископ. Історія української літератури: епоха Бароко (XVII–XVIII ст.) : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів Львів – Київ – Харків : Святогорець, 2011. 566 с.
8. Хропко П., Гнідан О., Орлик П. Історія української літератури (Перші десятиріччя XIX ст.) : підручник. Київ : Вища школа, 1992. 512 с.
9. Історія української літератури 70–90-х років XIX ст. : у 2 т. : підручник / за ред. О. Д. Гнідан. Київ : Логос, 1999. Т. 1. 613 с.
10. Історія української літератури XIX ст. : у 3 кн. : навч. посіб. / за ред. М. Яценка. Київ: Либідь, 1995–1996. Кн. 1. 368 с.
11. Історія української літератури XX ст.: У 2-х кн. / За ред. В. Дончика. К.: Либідь, 1998. Кн.2. 453с.
12. Історія української літератури та літературно-критичної думки кінця XIX – початку XX століття : підручник / за ред. О. А. Галича. Луганськ : Альма-матер, 2008. 479 с.
13. Історія української літератури XIX ст. (70–90-ті роки) : у 2 кн. : підручник / за ред. О. Д. Гнідан. Київ : Вища школа, 2003. Кн. 1. 573 с.
14. Історія української літератури XIX століття : у 2 кн. : підручник / за ред. М.Г. Жулинського. Київ: Либідь, 2006. Кн. 2. 712 с.
15. Історія української літератури XX століття : у 2 кн. : навч. посібник для студентів філологічних факультетів вузів / за ред. В. Г. Дончика. Київ : Либідь, 1993. Кн. 1 (1910–1930-ті роки). 781 с.
16. Історія української літератури XX століття : у 2 кн. : навч. посібник для студентів філологічних факультетів вузів / за ред. В. Г. Дончика. Київ : Либідь, 1994. Кн. 2. Ч. 1 (1940-ві – 1950-ті роки). 367 с.
17. Історія української літератури XX століття : у 2 кн. : навч. посібник для студентів філологічних факультетів вузів / за ред. В. Г. Дончика. Київ : Либідь, 1995. Кн. 2. Ч. 2 (1960–1990-ті роки). 509 с.
18. Історія української літератури XX століття : у 2 кн. : підруч. для студентів

- гуманіт. спеціальностей вищих навч. закладів / за ред. В. Г. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн. 1 : Перша половина ХХ століття. 461 с.
19. Історія української літератури ХХ століття : у 2 кн. : підруч. для студентів гуманіт. спеціальностей вищих навч. закладів / за ред. В. Г. Дончика. Київ : Либідь, 1998. Кн. 2 : Друга половина ХХ століття. 453 с.
20. Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ ст. : у 2 кн. : підручник / за ред. О. Д. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. Кн. 1. 621 с.
21. Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ ст. : у 2 кн. : підручник / за ред. О. Д. Гнідан. Київ : Либідь, 2006. Кн. 2. 495 с.
22. Історія української літератури. ХІХ століття : у 3 кн. : навч. посібник / за ред. М. Т. Яценка. Київ : Либідь, 1995–1997. Кн. 2 : 40-ві – 60-ті роки ХІХ ст. 381 с.
23. Історія української літератури. ХІХ століття : у 3 кн. : навч. посібник / за ред. М. Т. Яценка. Київ : Либідь, 1997. Кн. 3. 429 с.
24. Кузьменко В.І., Гарачковська О.О., Кузьменко М.В. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навч. посіб : у 3 т. Київ: Академвидав, Т.1. 2013. 592с.
25. Історія української літературної критики та літературознавства: хрестоматія : у 2 кн. / ; за ред. П.Федченка. Київ : Либідь, 1996. Кн.1-2.
26. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінця ХІХ – поч. ХХІ ст. : підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013 Т. 1., 2013 Т. 2.
27. Полек В.Т. Історія української літератури Х–ХVІІ ст. : навч. посібник. Київ : Вища школа, 1994.
28. Сучасна українська белетристика: координати «Коронації слова»: монографія / за заг. ред С.В. Підпригори. Миколаїв: Іліон, 2014. 306 с.
29. Українське слово. Хрестоматія української літератури ХХ ст.: У 4-х кн./ Упор. В. Яременко.–К., 1994.–Т.1., 1994.–Т.2., 1994.–Т.3., К.,1996.–Т.4.
30. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза: Постмодерний період : навч. посібник / Р. Б. Харчук. – К. : Академія, 2008. – 247 с. – (Альма-матер).
31. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). Тернопіль : Феміна, 1994. 478 с.
32. Чижевський Д. Історія української літератури. Київ: Видавничий центр «Академія», 2003. 568 с.